

PUNKT 1. IDENTIFIKATION AF STOFFET/ BLANDINGEN OG AF SELSKABET/ VIRKSOMHEDEN**1.1 Produktidentifikator**

Produktnavn : TOPAZ CL4
UFI : YU1G-9WSY-280X-11DF
Produktkode : 115847E
Anvendelse af stoffet/det kemiske produkt : Rengøringsmiddel
Stoftype : Blanding

Kun til erhvervmæssig brug.

Information om fortyndning : 5.0 %

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Identificerede anvendelser : Universelt rengøringsmiddel. Manuel proces
Skumrengøringsmiddel. Halvautomatisk proces med udluftning.
Skumrengøringsmiddel. Halvautomatisk proces uden udluftning.
Anbefalede begrænsninger i brugen : Forbeholdt industriel og erhvervmæssig brug.

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firma : Ecolab ApS
Høffdingsvej 36
2500 Valby, Danmark Tel +45 36 15 85 85
dk-customerservice@ecolab.com

1.4 Nødtelefon

Nødtelefon : +4578746855
+32-(0)3-575-5555 Transeuropæisk
Giftinformationen tlf. nr. : 82 12 12 12

Udstedelse-/revisionsdato : 25.10.2022
Udgave : 1.8

PUNKT 2. FAREIDENTIFIKATION**2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen****Klassificering (FORORDNING (EF) Nr. 1272/2008)**

Produktet SOM KONCENTRAT
Metalætsende, Kategori 1 H290
Hudætsning, Kategori 1 H314

TOPAZ CL4

Alvorlig øjenskade, Kategori 1	H318
Kortvarig (akut) fare for vandmiljøet, Kategori 1	H400
Langtidsfare (kronisk) fare for vandmiljøet, Kategori 2	H411

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

Hudætsning, Kategori 1	H314
Alvorlig øjenskade, Kategori 1	H318
Langtidsfare (kronisk) fare for vandmiljøet, Kategori 3	H412

2.2 Mærkningselementer

Etikettering (FORORDNING (EF) Nr. 1272/2008)

Produktet SOM KONCENTRAT

Farepiktogrammer :

Signalord : Fare

Faresætninger : H290 Kan ætse metaller.
 H314 Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.
 H400 Meget giftig for vandlevende organismer.
 H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Supplerende faresætninger : EUH031 Udvikler giftig gas ved kontakt med syre.

Sikkerhedssætninger : **Forebyggelse:**
 P273 Undgå udledning til miljøet.
 P280 Bær beskyttelseshandsker/ øjenbeskyttelse/ ansigtsbeskyttelse.

Reaktion:
 P303 + P361 + P353 VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilmudset tøj tages straks af/ fjernes. Skyl eller brus huden med vand.
 P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.
 P310 Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.

Farebestemmende komponent(er) for etikettering:
 Natriumhypochlorit
 natriumhydroxid

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

Farepiktogrammer :

Signalord : Fare

Faresætninger : H314 Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.
 H412 Skadelig for vandlevende organismer, med

TOPAZ CL4

Sikkerhedssætninger	: Forebyggelse: P273 P280 Reaktion: P303 + P361 + P353 P305 + P351 + P338 P310	langvarige virkninger. Undgå udledning til miljøet. Bær beskyttelseshandsker/ øjenbeskyttelse/ ansigtsbeskyttelse. VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilsmudset tøj tages straks af/ fjernes. Skyl eller brus huden med vand. VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.
---------------------	--	--

2.3 Andre farer

Produktet SOM KONCENTRAT

Blanding af dette produkt med syre eller ammoniak frigiver klorgas.

PUNKT 3. SAMMENSÆTNING AF/ OPLYSNING OM INDHOLDSSTOFFER

3.2 Blandinger

Produktet SOM KONCENTRAT

Farlige komponenter

Kemisk betegnelse	CAS-Nr. EF-Nr. REACH No.	Klassificering FORORDNING (EF) Nr. 1272/2008	Koncentration [%]
Natriumhypochlorit	7681-52-9 231-668-3 01-2119488154-34	Nota B Hudætsning Under-kategori 1B; H314 Alvorlig øjenskade Kategori 1; H318 Kortvarig (akut) fare for vandmiljøet Kategori 1; H400 Langtidsfare (kronisk) fare for vandmiljøet Kategori 1; H410 Metalætsende Kategori 1; H290 EUH031 >= 5 % M = 10 M (kronisk) = 1	>= 5 - < 10
natriumhydroxid	1310-73-2 215-185-5 01-2119457892-27	Hudætsning Kategori 1A; H314 Metalætsende Kategori 1; H290 Hudætsning Kategori 1A H314 >= 5 % Hudætsning Kategori 1B H314 2 - < 5 % Hudirritation Kategori 2 H315 0.5 - < 2 % Øjenirritation Kategori 2 H319 0.5 - < 2 %	>= 5 - < 10
Aminer, C12-14 alkyldimetyl, N-oxider	308062-28-4 01-2119490061-47	Akut toksicitet Kategori 4; H302 Hudirritation Kategori 2; H315 Alvorlig øjenskade Kategori 1; H318	>= 3 - < 5

TOPAZ CL4

		Kortvarig (akut) fare for vandmiljøet Kategori 1; H400 Langtidsfare (kronisk) fare for vandmiljøet Kategori 2; H411 M = 1	
--	--	---	--

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

Farlige komponenter

Kemisk betegnelse	CAS-Nr. EF-Nr. REACH No.	Klassificering FORORDNING (EF) Nr. 1272/2008	Koncentration [%]
Natriumhypochlorit	7681-52-9 231-668-3 01-2119488154-34	Hudætsning Under-kategori 1B; H314 Alvorlig øjenskade Kategori 1; H318 Kortvarig (akut) fare for vandmiljøet Kategori 1; H400 Langtidsfare (kronisk) fare for vandmiljøet Kategori 1; H410 Metalætsende Kategori 1; H290 EUH031 $\geq$ 5 % M = 10 M (kronisk) = 1	$\geq$ 0.25 - < 0.5
Aminer, C12-14 alkyldimetyl, N-oxider	308062-28-4 01-2119490061-47	Akut toksicitet Kategori 4; H302 Hudirritation Kategori 2; H315 Alvorlig øjenskade Kategori 1; H318 Kortvarig (akut) fare for vandmiljøet Kategori 1; H400 Langtidsfare (kronisk) fare for vandmiljøet Kategori 2; H411 M = 1	$\geq$ 0.1 - < 0.25
Stoffer med en grænseværdi for erhvervsmæssig eksponering :			
natriumhydroxid	1310-73-2 215-185-5 01-2119457892-27	Hudætsning Kategori 1A; H314 Metalætsende Kategori 1; H290 Hudætsning Kategori 1A H314 $\geq$ 5 % Hudætsning Kategori 1B H314 2 - < 5 % Hudirritation Kategori 2 H315 0.5 - < 2 % Øjenirritation Kategori 2 H319 0.5 - < 2 %	$\geq$ 0.25 - < 0.5

For den fuldstændige tekst af faresætningerne nævnt i dette punkt, se punkt 16.

PUNKT 4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Produktet SOM KONCENTRAT

I tilfælde af øjenkontakt : Skyl straks med rigeligt vand, også under øjenlågene i mindst 15 minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. Søg omgående læge.

I tilfælde af hudkontakt : Vask straks med rigeligt vand i mindst 15 minutter. Vask forurenede tøj før genbrug. Rengør grundigt skoene før genbrug. Søg omgående læge.

TOPAZ CL4

- Ved indtagelse. : Skyl munden med vand. Fremprovoker IKKE opkastning. Giv aldrig en bevidstløs person noget gennem munden. Hvis ved bevidsthed, giv 2 glas vand. Søg omgående læge.
- Hvis det indåndes : Søg frisk luft. Behandles symptomatisk. Søg læge hvis symptomer opstår.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

- I tilfælde af øjenkontakt : Skyl straks med rigeligt vand, også under øjenlågene i mindst 15 minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. Søg omgående læge.
- I tilfælde af hudkontakt : Vask straks med rigeligt vand i mindst 15 minutter. Vask forurenede tøj før genbrug. Rengør grundigt skoene før genbrug. Søg omgående læge.
- Ved indtagelse. : Skyl munden med vand. Fremprovoker IKKE opkastning. Giv aldrig en bevidstløs person noget gennem munden. Hvis ved bevidsthed, giv 2 glas vand. Søg omgående læge.
- Hvis det indåndes : Søg frisk luft. Behandles symptomatisk. Søg læge hvis symptomer opstår.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

I afsnit 11 findes mere detaljerede oplysninger om helbredspåvirkninger og symptomer.

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

- Behandling : Behandles symptomatisk.

PUNKT 5. BRANDBEKÆMPELSE

Produktet SOM KONCENTRAT

5.1 Slukningsmidler

- Egnede slukningsmidler : Brandslukningsforanstaltningerne skal være hensigtsmæssige i forhold til lokale omstændigheder og det omgivne miljø.
- Uegnede slukningsmidler : Ingen kendte.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

- Specifikke farer ved brandbekæmpelse : Påvirkning overfor dekomponeringsprodukter kan skade helbredet.
- Farlige forbrændingsprodukter : Afhængigt af omstændighederne ved forbrændingen kan nedbrydningsprodukter omfatte følgende materialer:
Carbonoxider
Nitrogenoxider (NOx)

5.3 Anvisninger for brandmandskab

- Særlige personlige værnemidler, der skal bæres : Brug personligt beskyttelsesudstyr.

TOPAZ CL4

af brandmandskabet

Yderligere oplysninger : Opsaml forurenede brandslukningsvand separat. Det må ikke udledes til kloakfløb. Brandrester og forurenede brandslukningsvand skal bortskaffes i henhold til de lokale regler. Indånd ikke dampe i tilfælde af brand og/eller eksplosion.

PUNKT 6. FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Produktet SOM KONCENTRAT

Rådgivning for ikke-indsatspersonel : Sørg for tilstrækkelig ventilation. Hold personer borte fra og imod vindretningen i forhold til spild/lækage. Undgå indånding, indtagelse og kontakt med hud og øjne. Hvis medarbejdere udsættes for koncentrationer over grænseværdien skal de benytte egnede godkendte åndedrætsværn. Sørg for, at rengøring kun udføres af uddannet personale. Der henvises til beskyttelsesforanstaltninger nævnt i afsnit 7 og 8.

Rådgivning for indsatspersonel : Hvis særlig beklædning er påkrævet for at håndtere spildet, skal man være opmærksom på alle oplysninger i punkt 8 om passende og upassende materialer.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

Rådgivning for ikke-indsatspersonel : Sørg for tilstrækkelig ventilation. Hold personer borte fra og imod vindretningen i forhold til spild/lækage. Undgå indånding, indtagelse og kontakt med hud og øjne. Hvis medarbejdere udsættes for koncentrationer over grænseværdien skal de benytte egnede godkendte åndedrætsværn. Sørg for, at rengøring kun udføres af uddannet personale. Der henvises til beskyttelsesforanstaltninger nævnt i afsnit 7 og 8.

Rådgivning for indsatspersonel : Hvis særlig beklædning er påkrævet for at håndtere spildet, skal man være opmærksom på alle oplysninger i punkt 8 om passende og upassende materialer.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Produktet SOM KONCENTRAT

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger : Tillad ikke kontakt med jord, overflade- eller grundvand.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger : Tillad ikke kontakt med jord, overflade- eller grundvand.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Produktet SOM KONCENTRAT

Metoder til oprydning : Stands lækagen, hvis dette er sikkert. Opbevar og opsaml spild med ikke brændbart absorberende materiale, (f. eks. sand, jord, moler el. vermikulit) og placer det i affaldsbeholdere i henhold til de lokale myndigheders forskrifter (se afsnit 13). Skyl rester væk med vand. Ved store spild, inddæm det spildte materiale eller saml det op på anden vis, for at sikre at spild ikke når vandveje.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

TOPAZ CL4

Metoder til oprydning : Stands lækagen, hvis dette er sikkert. Opbevar og opsaml spild med ikke brændbart absorberende materiale, (f. eks. sand, jord, moler el. vermikulit) og placer det i affaldsbeholdere i henhold til de lokale myndigheders forskrifter (se afsnit 13). Skyl rester væk med vand. Ved store spild, inddæm det spildte materiale eller saml det op på anden vis, for at sikre at spild ikke når vandveje.

6.4 Henvisning til andre punkter

Se Afsnit 1 for kontaktoplysninger i nødsituationer.
For personlig beskyttelse se punkt 8.
Se Afsnit 13 for yderligere oplysninger om affaldshåndtering.

PUNKT 7. HÅNTERING OG OPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

Produktet SOM KONCENTRAT

Råd om sikker håndtering : Må ikke sluges. Må ikke komme i kontakt med øjne, hud eller tøj. Brug kun med tilstrækkelig ventilation. Vask hænder grundigt efter brug. Undgå indånding af spraytåge, dampe. Blanding af dette produkt med syre eller ammoniak frigiver klorgas. I tilfælde af mekanisk funktionsfejl eller ved kontakt med ukendt produktfortynding, skal du bruge det komplette personlige værnemiddel (PPE).

Hygiejniske foranstaltninger : Skal håndteres i overensstemmelse med god erhvervshygiejne og sikkerhedsforanstaltninger. Fjern forurenede tøj og vask før genbrug. Vask ansigt, hænder og alt udsat hud grundigt efter brug. Ved kontakt eller risiko for stænk, sørg for at der forefindes nødbruser eller andet udstyr til skyldning af øjne og krop.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

Råd om sikker håndtering : Må ikke sluges. Må ikke komme i kontakt med øjne, hud eller tøj. Brug kun med tilstrækkelig ventilation. Vask hænder grundigt efter brug. Undgå indånding af spraytåge, dampe. I tilfælde af mekanisk funktionsfejl eller ved kontakt med ukendt produktfortynding, skal du bruge det komplette personlige værnemiddel (PPE).

Hygiejniske foranstaltninger : Skal håndteres i overensstemmelse med god erhvervshygiejne og sikkerhedsforanstaltninger. Fjern forurenede tøj og vask før genbrug. Vask ansigt, hænder og alt udsat hud grundigt efter brug. Ved kontakt eller risiko for stænk, sørg for at der forefindes nødbruser eller andet udstyr til skyldning af øjne og krop.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenlighed

Produktet SOM KONCENTRAT

Krav til lager og beholdere : Må ikke opbevares i nærheden af syrer. Absorber udslip for at undgå materielskade. Opbevares utilgængeligt for børn. Hold beholderen tæt lukket. Opbevares kun i originalemballagen. Opbevares i behørigt mærkede beholdere.

Opbevaringstemperatur : -15 °C til 30 °C

Pakkemateriale : Passende materiale: Plastmateriale

TOPAZ CL4

Upassende materiale: Blødt stål, Aluminium

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

Krav til lager og beholdere : Må ikke opbevares i nærheden af syrer. Opbevares utilgængeligt for børn. Hold beholderen tæt lukket. Opbevares i behørigt mærkede beholdere.

7.3 Særlige anvendelser

Produktet SOM KONCENTRAT

Særlige anvendelser : Universelt rengøringsmiddel. Manuel proces
Skumrengøringsmiddel. Halvautomatisk proces med udluftning.
Skumrengøringsmiddel. Halvautomatisk proces uden udluftning.

PUNKT 8. EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

8.1 Kontrolparametre

Produktet SOM KONCENTRAT

Grænseværdier for erhvervmæssig eksponering

Komponenter	CAS-Nr.	Ventil type (Påvirkningsform)	Kontrolparametre	Basis
natriumhydroxid	1310-73-2	L	2 mg/m ³	DK OEL
chlor	7782-50-5	S	0.5 ppm 1.5 mg/m ³	DK OEL
		STEL	0.5 ppm 1.5 mg/m ³	2006/15/EC
Yderligere oplysninger		Vejledende		

DNEL

natriumhydroxid	:	Anvendelse: Arbejdstagere Eksponeringsvej: Indånding Potentielle sundhedseffekter: Langtids lokale effekter Værdi: 1 mg/m ³
	:	Anvendelse: Forbrugere Eksponeringsvej: Indånding Potentielle sundhedseffekter: Langtids lokale effekter Værdi: 1 mg/m ³

8.2 Eksponeringskontrol

Produktet SOM KONCENTRAT

Passende tekniske foranstaltninger

Tekniske foranstaltninger : Effektivt udsugningsystem. Hold luftkoncentrationerne under erhvervmæssige eksponeringsstandarder.

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger

Hygiejniske foranstaltninger : Skal håndteres i overensstemmelse med god erhvervshygiejne og sikkerhedsforanstaltninger. Fjern forurenede tøj og vask før genbrug. Vask ansigt, hænder og alt udsat hud grundigt efter brug. Ved kontakt eller risiko for stænk, sørg for at der forefindes nødbruser eller andet udstyr til skyldning af øjne og krop.

TOPAZ CL4

Beskyttelse af øjne / ansigt (EN 166)	: Beskyttelsesbriller Ansigtsskærm
Beskyttelse af hænder (EN 374)	: Anbefalet forbyggende hudbeskyttelse Handsker Nitrilgummi butylgummi Gennemtrængningstid: 1-4 timer Minimumstykkelse for butylgummi er 0.7 mm og for nitrilgummi 0.4 mm eller tilsvarende (se venligst handskeproducent / distributør for vejledning). Handsker skal bortskaffes og erstattes hvis der er nogen som helst indikation af nedbrydning eller kemisk gennembrud.
Beskyttelse af hud og krop (EN 14605)	: Personligt beskyttelsesudstyr omfattende: egnede beskyttelseshandsker, sikkerhedsbriller og beskyttelses tøj, herunder passende sikkerhedssko
Åndedrætsværn (EN 143, 14387)	: Ingen påkrævet, hvis luftbårne koncentrationer holdes under de oplyste grænseværdier for eksponering. Brug certificerede åndedrætsværn der opfylder EU-krav (89/656 / EØF, (EU) 2016/425) eller tilsvarende, når respiratoriske risici ikke kan undgås eller i tilstrækkelig grad begrænses ved kollektive tekniske beskyttelsesforanstaltninger eller ved foranstaltninger, metoder eller procedurer i tilrettelæggelse af arbejdet.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING**Passende tekniske foranstaltninger**

Tekniske foranstaltninger	: Effektivt udsugningssystem. Hold luftkoncentrationerne under erhvervsmæssige eksponeringsstandarder.
---------------------------	--

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger

Hygiejniske foranstaltninger	: Skal håndteres i overensstemmelse med god erhvervshygiejne og sikkerhedsforanstaltninger. Fjern forurenet tøj og vask før genbrug. Vask ansigt, hænder og alt udsat hud grundigt efter brug. Ved kontakt eller risiko for stænk, sørg for at der forefindes nødbruker eller andet udstyr til skyldning af øjne og krop.
Beskyttelse af øjne / ansigt (EN 166)	: Beskyttelsesbriller Ansigtsskærm
Beskyttelse af hænder (EN 374)	: Anbefalet forbyggende hudbeskyttelse Handsker Nitrilgummi butylgummi Gennemtrængningstid: 1-4 timer Minimumstykkelse for butylgummi er 0.7 mm og for nitrilgummi 0.4 mm eller tilsvarende (se venligst handskeproducent / distributør for vejledning). Handsker skal bortskaffes og erstattes hvis der er nogen som helst indikation af nedbrydning eller kemisk gennembrud.
Beskyttelse af hud og krop (EN 14605)	: Personligt beskyttelsesudstyr omfattende: egnede beskyttelseshandsker, sikkerhedsbriller og beskyttelses tøj, herunder passende sikkerhedssko
Åndedrætsværn (EN 143,	: Ingen påkrævet, hvis luftbårne koncentrationer holdes under de

TOPAZ CL4

14387) oplyste grænseværdier for eksponering. Brug certificerede åndedrætsværn der opfylder EU-krav (89/656 / EØF, (EU) 2016/425) eller tilsvarende, når respiratoriske risici ikke kan undgås eller i tilstrækkelig grad begrænses ved kollektive tekniske beskyttelsesforanstaltninger eller ved foranstaltninger, metoder eller procedurer i tilrettelæggelse af arbejdet.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Generelle anvisninger : Overvej om det er nødvendigt at lukke opbevaringsbeholderne inde.

PUNKT 9. FYSISKE OG KEMISKE EGENSKABER

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

	Produktet SOM KONCENTRAT	Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING
Tilstandsform	: væske	væske
Farve	: klar, lysegul	Farveløs
Lugt	: Chlor	ubetydelig
pH-værdi	: 13.5 - 14.0, 100 %	12.7
Partikelegenskaber		
Vurdering	: ikke relevant	ikke relevant
Partikel størrelse	: ikke relevant	ikke relevant
	: ikke relevant	ikke relevant
Partikelstørrelsedistribution		
Støvbelastning	: ikke relevant	ikke relevant
Specifikt overfladeareal	: ikke relevant	ikke relevant
	: ikke relevant	ikke relevant
Overfladeladning/zetapotential		
Form	: ikke relevant	ikke relevant
Krystallinitet	: ikke relevant	ikke relevant
Overfladebehandling /Overfladebehandlingsmidde l	: ikke relevant	ikke relevant
Flammepunkt	: Ikke anvendelig	
Lugtterskel	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen	
Smeltepunkt/frysepunkt	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen	
Kogepunkt, begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen	
Fordampningshastighed	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen	
Brandfare	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen	
Højeste eksplosionsgrænse	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen	
Laveste eksplosionsgrænse	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen	

TOPAZ CL4

Damptryk	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen
Relativ dampvægtfylde	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen
Densitet og / eller relativ densitet	: 1.16 - 1.2
Vandopløselighed	: opløselig
Opløselighed i andre opløsningsmidler	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand (log værdi)	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen
Selvantændelsestemperatur	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen
Termisk spaltning	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen
Viskositet, kinematisk	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen
Eksplorative egenskaber	: Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen
Oxiderende egenskaber	: ja

9.2 Andre oplysninger

Ikke anvendelig og/eller ikke bestemt for blandingen

PUNKT 10. STABILITET OG REAKTIVITET

Produktet SOM KONCENTRAT

10.1 Reaktivitet

Ingen farlige reaktioner kendt ved normalt brug under normale forhold.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabil under normale forhold.

10.3 Risiko for farlige reaktioner

Blanding af dette produkt med syre eller ammoniak frigiver klorgas.

10.4 Forhold, der skal undgås

Ingen kendte.

10.5 Materialer, der skal undgås

Syrer

Blødt stål
Aluminium

10.6 Farlige nedbrydningsprodukter

Afhængigt af omstændighederne ved forbrændingen kan nedbrydningsprodukter omfatte følgende materialer:

Carbonoxider
Nitrogenoxider (NOx)

TOPAZ CL4

PUNKT 11. TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

11.1 Oplysninger om fareklasser som defineret i forordning (EF) nr. 1272/2008

Produktet SOM KONCENTRAT

Oplysninger om sandsynlige : Indånding, Øjenkontakt, Hudkontakt
eksponeringsveje

Produkt

- Akut oral toksicitet : Estimat for akut toksicitet : > 2,000 mg/kg
- Akut toksicitet ved indånding : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Akut dermal toksicitet : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Hudætsning/-irritation : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Alvorlig øjenscade/øjenirritation : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Kræftfremkaldende egenskaber : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Reproduktionsskadelige virkninger : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Kimcellemutagenicitet : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Fosterbeskadigelse : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Enkel STOT-eksponering : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Gentagne STOT-eksponeringer : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.
- Aspiration giftighed : Der er ingen tilgængelige data på dette produkt.

Komponenter

- Akut oral toksicitet : Natriumhypochlorit LD50 Rotte: 5,230 mg/kg
Aminer, C12-14 alkyldimetyl, N-oxider LD50 Rotte: 1,064 mg/kg

Komponenter

- Akut dermal toksicitet : Natriumhypochlorit LD50 Kanin: > 10,000 mg/kg

Potentielle sundhedspåvirkninger

Produktet SOM KONCENTRAT

- Øjne : Forårsager alvorlig øjenscade.
- Hud : Medfører alvorlige hudforbrændinger.

TOPAZ CL4

- Indtagelse : Forårsager ætsninger i fordøjelseskanalen.
- Indånding : Kan medføre næse, hals og lunge irritation.
- Langtidspåvirkning : Helbredsskader er ikke kendte eller forventede ved normalt brug.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

- Øjne : Forårsager alvorlig øjenskade.
- Hud : Medfører alvorlige hudforbrændinger.
- Indtagelse : Forårsager ætsninger i fordøjelseskanalen.
- Indånding : Kan medføre næse, hals og lunge irritation.
- Langtidspåvirkning : Helbredsskader er ikke kendte eller forventede ved normalt brug.

Erfaringer med human eksponering

Produktet SOM KONCENTRAT

- Øjenkontakt : Rødme, Smerte, Ætsning
- Hudkontakt : Rødme, Smerte, Ætsning
- Indtagelse : Ætsning, Mavesmerter
- Indånding : Åndedrætsirritation, Hoste

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

- Øjenkontakt : Rødme, Smerte, Ætsning
- Hudkontakt : Rødme, Smerte, Ætsning
- Indtagelse : Ætsning, Mavesmerter
- Indånding : Åndedrætsirritation, Hoste

11.2 Oplysninger om andre farer

- Yderligere oplysninger : Ingen data tilgængelige

PUNKT 12. MILJØOPLYSNINGER

12.1 Økotoksicitet

Produktet SOM KONCENTRAT

- Miljøpåvirkninger : Meget giftig for vandlevende organismer. Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

- Miljøpåvirkninger : Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Produktet SOM KONCENTRAT

Produkt

- Toksicitet overfor fisk : Ingen data tilgængelige
- Toksicitet for dafnier og andre hvirvelløse vanddyr. : Ingen data tilgængelige

TOPAZ CL4

Toksicitet overfor alger : Ingen data tilgængelige

Komponenter

Toksicitet overfor fisk : Natriumhypochlorit
96 h EC50: 0.14 mg/l

Aminer, C12-14 alkyldimetyl, N-oxider
96 h LC50: 2.67 mg/l

Komponenter

Toksicitet for dafnier og andre hvirvelløse vanddyr. : Natriumhypochlorit
48 h EC50: 0.071 mg/l

natriumhydroxid
48 h EC50 Daphnia magna (Stor dafnie): 40 mg/l

Aminer, C12-14 alkyldimetyl, N-oxider
48 h EC50 Daphnia magna (Stor dafnie): 3.1 mg/l

Komponenter

Toksicitet overfor alger : Aminer, C12-14 alkyldimetyl, N-oxider
72 h LC50: 0.143 mg/l
72 h NOEC: 0.067 mg/l

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Produkt

Biologisk nedbrydelighed : Tensiderne i produktet er biologisk nedbrydelige iht. kravene i forordning nr. 648/2004 om vaske- og rengøringsmidler.

Komponenter

Biologisk nedbrydelighed : Natriumhypochlorit
Resultat: Ikke anvendelig - uorganisk

natriumhydroxid
Resultat: Ikke anvendelig - uorganisk

Aminer, C12-14 alkyldimetyl, N-oxider
Resultat: Let bionedbrydeligt.

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Ingen data tilgængelige

12.4 Mobilitet i jord

Ingen data tilgængelige

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produkt

Vurdering : Dette stof/blanding indeholder ingen komponenter, der anses for at være enten persistente, bioakkumulerende og toksiske (PBT) eller meget persistente og meget bioakkumulerende (vPvB) ved niveauer på 0.1% eller højere.

TOPAZ CL4

12.6 Hormonforstyrrende egenskaber

Substansen/blandingen indeholder ikke komponenter, der anses at have egenskaber med hormonforstyrrende virkning i henhold til REACH Artikel 57(f) eller Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/2100 eller Kommissionens forordning (EU) 2018/605 på niveauer på 0.1 % eller derover.

12.7 Andre negative virkninger

Ingen data tilgængelige

PUNKT 13. BORTSKAFFELSE

Bortskaffes i overensstemmelse med EU-direktiverne om affald og farligt affald. Affaldskoder skal fastsættes af bruger, at fortrække i samarbejde med de myndigheder der er ansvarlig for bortskaffelse af affald.

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Produktet SOM KONCENTRAT

- Produkt : Foruren ikke afløbsvand, naturlige vandveje eller jord med kemikalier eller brugt emballage
Hvor det er muligt foretrækkes genanvendelse frem for bortskaffelse eller forbrænding. Hvis genanvendelse ikke er praktisk muligt, skal bortskaffelse ske i henhold til lokale regulativer. Bortskaf affald til en godkendt affaldsbortskaffelsesfacilitet.
- Forurennet emballage : Bortskaffes som ikke-forarbejdet produkt. Tomme beholdere skal bringes til et godkendt affaldsdeponeringssted for genbrug eller bortskaffelse. Tomme beholdere må ikke genbruges. Bortskaffes i overensstemmelse med lokale, regionale og nationale bestemmelser.
- Vejledning til valg af affaldskoder : Uorganisk affald indeholdende farlige stoffer. Hvis dette produkt anvendes i yderligere processer, skal den endelige bruger omdefinere og tildele den mest hensigtsmæssige Europæiske Affaldskatalogkode (EAK). Det påhviler den der producerer affaldet at bestemme toksicitet og fysiske egenskaber af materialet som genereres for at identificere affaldet korrekt og bestemme bortskaffelsesmetoder af affaldet i overensstemmelse med gældende europæisk (EU direktiv 2008/98 / EF) og lokale bestemmelser.

Produktet VED ANVENDELSE FORTYNDING

- Produkt : Foruren ikke afløbsvand, naturlige vandveje eller jord med kemikalier eller brugt emballage
Hvor det er muligt foretrækkes genanvendelse frem for bortskaffelse eller forbrænding. Hvis genanvendelse ikke er praktisk muligt, skal bortskaffelse ske i henhold til lokale regulativer. Bortskaf affald til en godkendt affaldsbortskaffelsesfacilitet.
- Forurennet emballage : Bortskaffes som ikke-forarbejdet produkt. Tomme beholdere skal bringes til et godkendt affaldsdeponeringssted for genbrug eller

TOPAZ CL4

bortskaffelse. Tomme beholdere må ikke genbruges. Bortskaffes i overensstemmelse med lokale, regionale og nationale bestemmelser.

PUNKT 14. TRANSPORTOPLYSNINGER

Produktet SOM KONCENTRAT

Afsenderen har ansvar for, at emballager, etikettering og mærkning er i overensstemmelse med den valgte transportform.

Vejtransport (ADR/ADN/RID)

- 14.1 UN-nummer eller ID-nummer : 3266
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name) : ÆTSENDE BASISK UORGANISK VÆSKE, N.O.S.
(Natriumhydroxid, Natriumhypochlorit)
- 14.3 Transportfareklasse(r) : 8
- 14.4 Emballagegruppe : II
- 14.5 Miljøfarer : ja
- 14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren : Ingen

Lufttransport (IATA)

- 14.1 UN-nummer eller ID-nummer : 3266
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name) : Corrosive liquid, basic, inorganic, n.o.s.
(sodium hydroxide, sodium hypochlorite)
- 14.3 Transportfareklasse(r) : 8
- 14.4 Emballagegruppe : II
- 14.5 Miljøfarer : Yes
- 14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren : None

Søtransport (IMDG/IMO)

- 14.1 UN-nummer eller ID-nummer : 3266
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name) : CORROSIVE LIQUID, BASIC, INORGANIC, N.O.S.
(sodium hydroxide, sodium hypochlorite)
- 14.3 Transportfareklasse(r) : 8
- 14.4 Emballagegruppe : II
- 14.5 Miljøfarer : Yes
- 14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren : None
- 14.7 Bulktransport til søs i henhold til IMO-instrumenter : Not applicable.

TOPAZ CL4

PUNKT 15. OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

iht. Detergent Forordningen : 5 % eller derover men under 15 %: Blegemidler med klor
EU 648/2004 under 5 %: Fosfonater, Nonioniske overfladeaktive stoffer

Seveso III: Europa- : MILJØFARER E1
Parlamentets og Rådets Laveste niveau (kolonne 2-krav) : 100 t
direktiv 2012/18/EU om Højeste niveau (kolonne 3-krav) : 200 t
kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.

REACH - Kandidatliste over : Ikke anvendelig
stoffer, der vækker meget store betænkeligheder til godkendelse (Artikel 59).

National lovgivning

Vær opmærksom på Dir 94/33/EF til beskyttelse af unge mennesker på arbejde.

Produktregister nummer : 2490286

Anvendelsesbegrænsninger for unge under 18, jf. BEK nr 239 af 06/04/2005 Bekendtgørelse om unges arbejde (Ungebekendtgørelsen).

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke udført en kemikaliesikkerhedsvurdering for dette produkt

PUNKT 16. ANDRE OPLYSNINGER

Procedure anvendt til at bestemme klassificeringen i henhold til **FORORDNING (EF) Nr. 1272/2008**

Klassifikation	Begrundelse
Metalætsende 1, H290	Baseret på produktdata eller vurdering
Hudætsning 1, H314	Baseret på produktdata eller vurdering
Alvorlig øjenskade 1, H318	Baseret på produktdata eller vurdering
Kortvarig (akut) fare for vandmiljøet 1, H400	Beregningsmetode
Langtidsfare (kronisk) fare for vandmiljøet 2, H411	Beregningsmetode

Fuld tekst af H-sætninger

H290 Kan ætse metaller.
H302 Farlig ved indtagelse.
H314 Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.
H315 Forårsager hudirritation.
H318 Forårsager alvorlig øjenskade.
H400 Meget giftig for vandlevende organismer.
H410 Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.
H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Fuld tekst af andre forkortelser

TOPAZ CL4

ADN - Europæisk konvention om international transport af farligt gods ad indre vandveje; ADR - Konvention om international transport af farligt gods ad vej; AIIIC - Australsk fortegnelse over industrikemikalier; ASTM - Det amerikanske forbund for testning af materialer, ASTM; bw - Kropsvægt; CLP - CLP-forordningen om klassificering, mærkning og emballering; Forordning (EF) Nr. 1272/2008; CMR - Kræftfremkaldende, mutagent eller reproduktionstoksisk stof; DIN - Standard fra det tyske standardiseringsinstitut; DSL - Liste over indenlandske stoffer (Canada); ECHA - Det europæiske kemikalieagentur; EC-Number - EU-nummer; ECx - Koncentration forbundet med x % respons; ELx - Belastningsgrad forbundet med x % respons; EmS - Nødplan; ENCS - Eksisterende og nye kemiske stoffer (Japan); ErCx - Koncentration forbundet med x % vækstrate respons; GHS - Det globale harmoniserede system; GLP - God laboratoriepraksis; IARC - Det Internationale Agentur for Kræftforskning; IATA - Den Internationale Luftfartssammenslutning, IATA; IBC - Den internationale kode for konstruktion og udrustning af skibe, som fører farlige kemikalier i bulk; IC50 - Halv maksimal inhiberende koncentration; ICAO - Organisationen for International Civil Luftfart, ICAO; IECSC - Fortegnelse over eksisterende kemikalier i Kina; IMDG - Det internationale regelsæt for søtransport af farligt gods; IMO - Den Internationale Søfartsorganisation; ISHL - Lov om industriel sikkerhed og sundhed (Japan); ISO - International standardiseringsorganisation; KECI - Koreas fortegnelse over eksisterende kemikalier; LC50 - Dødelig koncentration for 50 % af en testpopulation; LD50 - Dødelig dosis for 50 % af en testpopulation (gennemsnitlig dødelig dosis); MARPOL - Den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe; n.o.s. - Andet ikke angivet; NO(A)EC - Koncentration for ingen observeret (negativ) virkning; NO(A)EL - Niveau for ingen observeret (negativ) virkning; NOELR - Belastningsgrad for ingen observeret virkning; NZIoC - New Zealands fortegnelse over kemikalier; OECD - Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling; OPPTS - Afdelingen for kemisk sikkerhed og forebyggelse af forurening; PBT - Persistent, bioakkumulativt og giftigt stof; PICCS - Filippinernes fortegnelse over kemikalier og kemiske stoffer; (Q)SAR - (Kvantitativt) forhold mellem struktur og aktivitet; REACH - Europa-parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier; RID - Reglement for international befordring af farligt gods med jernbane; SADT - Selvaccelererende dekompositionstemperatur; SDS - Sikkerhedsdatablad; SVHC - særligt problematisk stof; SVHC - særligt problematisk stof; TCSI - Taiwans fortegnelse over kemiske stoffer; TECL - Thailands liste over eksisterende kemiske stoffer; TRGS - Teknisk forskrift for farlige stoffer; TSCA - Lov om kontrol af giftige stoffer (USA); UN - Forenede Nationer; vPvB - Meget persistent og meget bioakkumulativ

Udarbejdet af : Regulatory Affairs

Tal angives i sikkerhedsdatabladet i følgende form: 1,000,000 = 1 million og 1,000 = 1 tusind. 0.1 = 1 tiendedel og 0.001 = 1 tusindedel.

REVIDERET INFORMATION: Signifikante ændringer i den regulatoriske eller sundhedsmæssige information af denne revision er angivet med en lodret streg i sikkerhedsdatabladets venstre margin.

Informationerne i dette Arbejdshygiejniske Datablad er efter vor bedste viden, oplysninger og overbevisning korrekte på datoen, hvor det er trykt. Informationerne tjener kun som vejledning til sikker håndtering, brug, forarbejdning, lagring, transport, disponering og frigivelse og kan ikke betragtes som en garanti eller kvalitetsangivelse. Informationerne vedrører kun det udtrykkeligt angivne materiale og er ikke gældende for dette materiale anvendt i kombination med andre materialer eller forarbejdning, medmindre udtrykkeligt anført i teksten.

Bilag: Eksponeringsscenerier**Eksponeringsscenarie: Skumrengøringsmiddel. Halvautomatisk proces med udluftning.**

Life Cycle Stage : Anvendelse på industriallæg

TOPAZ CL4

Produktkategori : **PC35** Vaske- og rensesubstanter (herunder opløsningsmiddelbaserede produkter)

Bidragende scenarie der kontrollerer miljøeksponeringen af:

Kategori for miljøpåvirkning : **ERC4** Industriel anvendelse i pro-cesser og produkter af proceshjælpemidler, der ikke bliver en del af artikler

Daglig mængde pr. produktionssted : 50 kg

Type af spildevandsbehandlingsanlæg : Kommunalt spildevandsrensning

Bidragende scenarie der kontrollerer arbejderens eksponering af:

Proceskategori : **PROC7** Industriel sprøjtning

Eksponeringsvarighed : 240 min

Anvendelsesforhold og risikohåndteringsforanstaltninger : Indendørs

Punktudsug er ikke påkrævet

Generel ventilation : Ventilationshastighed pr. time 1

Hudbeskyttelse : se afsnit 8

Åndedrætsværn : se afsnit 8

Bidragende scenarie der kontrollerer arbejderens eksponering af:

Proceskategori : **PROC8b** Overførsel af stof eller kemisk produkt (påfyldning/tømning) fra/ til kar/ store beholdere på dedikerede anlæg

Eksponeringsvarighed : 60 min

Anvendelsesforhold og risikohåndteringsforanstaltninger : Indendørs

Punktudsug er ikke påkrævet

Generel ventilation : Ventilationshastighed pr. time 1

Hudbeskyttelse : se afsnit 8

Åndedrætsværn : se afsnit 8

Eksponeringsscenarie: Skumrengøringsmiddel. Halvautomatisk proces uden udluftning.

Life Cycle Stage : Anvendelse på industrieanlæg

Produktkategori : **PC35** Vaske- og rensesubstanter (herunder opløsningsmiddelbaserede produkter)

TOPAZ CL4

Bidragende scenarie der kontrollerer miljøeksponeringen af:

Kategori for miljøpåvirkning : **ERC4** Industriel anvendelse i pro-cesser og produkter af pro-ceshjælpemidler, der ikke bliver en del af artikler

Daglig mængde pr. produktionssted : 50 kg

Type af spildevandsbehandlingsanlæg : Kommunalt spildevandsrensaneanlæg

Bidragende scenarie der kontrollerer arbejderens eksponering af:

Proceskategori : **PROC7** Industriel sprøjtning

Eksponeringsvarighed : 240 min

Anvendelsesforhold og risikohåndteringsforanstaltninger : Indendørs

Punktudsug er ikke påkrævet

Generel ventilation Ventilationshastighed pr. time 1

Hudbeskyttelse : se afsnit 8

Åndedrætsværn : se afsnit 8

Bidragende scenarie der kontrollerer arbejderens eksponering af:

Proceskategori : **PROC8b** Overførsel af stof eller kemisk produkt (påfyldning/tømning) fra/ til kar/ store beholdere på dedikerede anlæg

Eksponeringsvarighed : 60 min

Anvendelsesforhold og risikohåndteringsforanstaltninger : Indendørs

Punktudsug er ikke påkrævet

Generel ventilation Ventilationshastighed pr. time 1

Hudbeskyttelse : se afsnit 8

Åndedrætsværn : se afsnit 8

Eksponeringsscenarie: Universelt rengøringsmiddel. Manuel proces

Life Cycle Stage : Udbredt anvendelse ved faglige arbejdstagere

Produktkategori : **PC35** Vaske- og rensesubstanter (herunder opløsningsmiddelbaserede produkter)

Bidragende scenarie der kontrollerer miljøeksponeringen af:

TOPAZ CL4

Kategori for miljøpåvirkning : **ERC8a** Udbredt indendørs anvendelse af proceshjælpemidler i åbne systemer

Daglig mængde pr. produktionssted : 7.5 kg

Type af spildevandsbehandlingsanlæg : Kommunalt spildevandsrensningseanlæg

Bidragende scenarie der kontrollerer arbejderens eksponering af:

Proceskategori : **PROC10** Påføring med rulle eller pensel

Eksponeringsvarighed : 480 min

Anvendelsesforhold og risikohåndteringsforanstaltninger : Indendørs

Punktudsug er ikke påkrævet

Generel ventilation Ventilationshastighed pr. time 1

Hudbeskyttelse : se afsnit 8

Åndedrætsværn : se afsnit 8

Bidragende scenarie der kontrollerer arbejderens eksponering af:

Proceskategori : **PROC8a** Overførsel af stof eller kemisk produkt (påfyldning/ udtømning) fra/ til kar/ store beholdere på ikke-dedikerede anlæg

Eksponeringsvarighed : 60 min

Anvendelsesforhold og risikohåndteringsforanstaltninger : Indendørs

Punktudsug er ikke påkrævet

Generel ventilation Ventilationshastighed pr. time 1

Hudbeskyttelse : se afsnit 8

Åndedrætsværn : se afsnit 8